

NUMBERS 5-10

FINAL PREPARATIONS...

KATAPUSAN NGA PREPARASYON...

NUMBERS 5...

NUMERO 5

In preparation for leaving Mt. Sinai...

Preparasyon sa paghalin sa Bukid sang Sinai...

God rehearsed some of the laws/instructions He had given in Exodus & Leviticus...

Ang Ginoo naghambal sang iban nga mga layi/pahanumdom nga Iya ginhatag sa Exodus & Leviticus...

He also gave some new commands not previously mentioned...

Naghatag man Siya sang bag-o nga kasuguan nga wala diri nahambal...

Leprosy / Sin & restitution... vs. 1-10... **READ: NUMBERS 5:1-2, 7**

Leprosy (balatian sa panit) / Sala kag restitution... vs. 1-10... **READ: NUMBERS 5:1-2, 7**

All those who had contagious skin diseases were to be put outside the camp...

Ang tanan nga may-ara sang makalalaton nga balatian sa panit ibutang sa gwa sang kampo...

The reason was because God was going to live among the people...

Ang rason tungod kay ang Ginoo matinir sa mga tawo...

Leprosy is a picture of sin in the Bible - causes you to be spiritually unclean...

Ang leprosy (balatian s panit) nagapakita sang sala s bibliya – kabangdanan nga ikaw mahigko espitituhanon...

We are the temple of the Holy Spirit - God does not want us to have sin in our lives...

Kita ang simbahan sang Balaaan nga Espiritu – indi gusto sang Ginoo nga may ara kita sang sala sa aton kabuhi...

When we choose to live in sin - we are choosing not to walk with the Lord...

Kon pillion naton magkabuhi sa sala - ginapili naton nga indi magpanglakaton nga kaupod ang Ginoo...

We put ourselves 'outside the camp' - separate ourselves from fellowship with God!

Ginabutang naton ang aton kaugalingon 'sa gwa sang kampo' – ginaseparar aton kaugalingon nga mag fellowship kaupod ang Ginoo!

Anyone who committed a sin against his neighbor...

Ang bisan sin-o nga nakahimo sang sala sa iban nga tawo...

Had to confess what they had done - offering a sin sacrifice to God...

Magtuad kon ano ang ila nahimo – maghalad sang halad sa sala sa Ginoo...

As well make restitution to the one they sinned against - plus 20%...

If the person who you wronged was dead - you were to pay God...

Kon ang tawo nga nakahimo sa imo sang malain patay na – bayaran mo ang Ginoo...

It's far too easy to simply say 'I am sorry' - God wanted you to back up your words...

Mahapos lang maghambal 'pasensya' -

Show you're sorry by your actions - make an effort to right what you did wrong...
Ipakita ang imo pasensya paagi sa buhat – maghimo kag effort nga mangin intsakto ang imo nahimo nga sala...

Jealous husband... vs. 11-31... **READ: NUMBERS 5:11-15**

Maimon nga bana... vs. 11-31... **BASAHA: NUMERO 5:11-15**

If a husband was suspicious of his wife having an affair...

Kon ang bana naga suspetso sa iya asawa nga nagapanginlalaki...

But there was no proof - there were no witness / she was not caught in the act...

Pero wala sang pamatuod – wala sang nakakita / wala sing nakakita sa iya sa akto...

The husband had to bring a 'jealousy' offering to the priest...

Ang bana magdala sang halad sa pari...

The jealousy offering...

Ang halad sa pagkaimon...

The priest would take a jar with water mixed with dust from the tabernacle floor...

Magbutang ang pari sang balaan nga tubig sa kolon, kag butangan niya ini ng yab-ok nga halin sa salog sang Tolda nga Simbahan...

He would then place it in the woman's hand - with her hair let down...

Kag ibutang niya ini sa kamot ang babayi – nga naga bunghay ang iya buhok...

The priest would write a curse of 'bareness' on leather - wash it into the water...

The woman would have to swear an oath she was innocent - then drink...

Magasumpa ang babayi nga siya inosente – kag mag-inom...

If she was telling the truth - it would have no effect - if not she would be barren...

Kon nagahambal siya sang matuod – wala ini sang epekto -

The 'drink' itself had no power - it was about the ceremony...

Ang 'pag-inom' mismo wala sang gahom – ina parte lang sa seremonya...

In fear of the 'consequences' - it gave the opportunity for the wife to confess...

Sa kahadlok sa 'konsekwensya' – nagahatag ina sang oportunidad sa asawa nga mag tuad...

Or if the husband were just overly jealous - it would restore the husband's faith...

Ukon ang bana naimon lang -

Sometimes husbands and wives have a hard time communicating...

Kis-a ang bana kag asawa may indi pag inchindihanay...

Trust between them has been lost - perhaps they are not longer even talking...

Ang pagsalig sa isa kag isa nadula – siguro malawig na nga sila wala naka istoryahanay...

The wife becomes bitter/distant towards an 'unloving' husband...

Ang asawa nangin bitter/ nagpalayo sa 'indi panilanggaon' nga bana...

The husband become jealous/suspicious towards his 'un-submissive' wife...

Ang bana nangin seloso/ nagasuspetso sa iya 'indi- mapainubuson' nga asawa...

The solution is to come before the Lord - who can restore a broken marriage!

Ang solusyon amo ang pagpalapit sa Ginoo – ang makabalik sang naguba nga pag asawahay!

NUMBERS 6...

Vow of a Nazarite... vs. 1-21 **READ: NUMBERS 6:1-3**

Panaad sang Nazareo... vs. 1-21 **BASAHA: NUMERO 6:1-3**

A vow of separation - for however long you wanted - set apart for the work of God...

Ang panaad sang pagseparar – bisan ano ka lawig nga imo luyag – mag separar para sa Ginoo...

You could not cut your hair - you could not touch a dead body...

Indi mo pagpaguntingan ang imo buhok – indi ka pwede magtandog sa patay...

You could not drink wine - eat grapes - or even raisins!

Indi ka pwede mag-inom bino – magkaon ubas – ukon pasas!

Efeso 5:18 – “Indi kamo magpahubog, kay ini pagpatuyang lang sang inyo kabuhi. Sa baylo, magmapuno kamo sang Espiritu Santo.”

If they broke their vow - dead body/wine - they had to start all over again!

Kon indi nila pagtumanon ang ila panaad – patay nga lawas/bino – magasugod sila liwat halin sa una!

At the end they were to shave their head / offer a sin & peace offering to the Lord...

Sa katapusan pakiskisan nila ang ila buhok / maghalad sa sala kag halad sa kalinong sa Ginoo...

Sampson - **Judges 13:7** - was a Nazarite from his birth till his death...

Samson – **Hukom 13:7** – isa ka Nazareo halin sa iya pagkatawo hasta sa iya kamatayon...

He was unstoppable for the Lord - as long as he was dedicated to the Lord...

Matutom gid siya sa Ginoo -

The secret of his strength (*not his long hair*) - was he was set apart for God...

Ang sikreto sang iya kusog (indi ang iya malaba nga buhok) – ginseparar siya para sa Ginoo...

But Sampson gave in to sin - and it cost him his strength - effectiveness for God...

Pero si Samson nakasala –

God has called us to be set apart for Him - we are not to be like the world...

Gintawag kita sang Ginoo para mangin separar para sa Iya – indi kita mangin pareho sang kalibutan...

If we look and act just like the world - why would they want to hear about Jesus!

Kon kita magtulok kag maghimo pareho sang kalibutan – ngaa kinahanglan pa naton mabatian ang parte sa kay Jesus!

The world gambles / drinks / parties - all they have is momentary pleasure...

Ang kalibutan naga sugal / inom / nagapakasadya – ang tanan ina madali lang nga kalipay...

If we are doing the same things - how are we any different from the world...

Kon nagahimo kita pareho sang sina nga butang – paano nga kita lain sa kalibutan...

When we are dedicate ourselves to the Lord - full of the Holy Spirit...

Kon idedikar naton ang aton kaugalingon sa Ginoo – puno sang Balaan nga Espiritu...

We are unstoppable for the Lord - but when we give in to sin - loose our strength!

We are unstoppable for the Lord – pero kon madala kita sang sala – kuhaon ang aton kusog!

The blessing of Israel... vs. 22-27 **READ: NUMBERS 6:23-26**

Ang bugay sang Israel... vs. 22-27 **BASAHA: NUMERO 6:23-26**

God commanded Aaron and the priests to bless Israel with this benediction...

Ang Ginoo nagsugo kay Aaron kag sa mga para bugayan ang Israel paagi sa bendisyun...

The LORD is used three times - protect / grace / peace...

Ang Ginoo gingamit tatlo ka beses – protekta / grasya / kalinong...

The triune nature of God - God the Father - God the Son - God the Spirit...

Ang triune nature sang Ginoo - God the Father - God the Son - God the Spirit...

Our Father in heaven protects us - we have nothing to fear...

Ang aton Amay sa langit nagaprotekta sa aton – wala kita dapat kahadlokan...

We receive the Grace of God through the sacrifice of Jesus on the cross...

Nabaton naton ang Grasya sang Ginoo paagi sa pagsakripisyo ni Jesus sa krus...

We have peace from God through the work of His Holy Spirit!

May kalinong kita halin sa Ginoo paagi sang ginhimo sang Iya Balaan nga Espiritu!

NUMBERS 7... READ: NUMBERS 7:1-3, 89

NUMERO 7... BASAHA: NUMBERS 7:1-3, 89

The offerings for the Tabernacle... vs. 1-89

Ang mga halad para sa Tolda... vs. 1-89

On the day Moses set up the Tabernacle - anointing it as Holy - set apart for God...

Sang sina nga adlaw nga ginpatindog ni Moises ang Tolda – anointing nga Balaan – ginseparar para sa Ginoo...

The 12 leaders of Israel (*1 for each tribe*) brought special offerings to the Lord...

Ang 12 ka lider sang Israel (1 sa kada tribu) nagdala sang espesyal nga mga halad sa Ginoo...

They gave 6 carts and 12 ox to be used by the Levites in moving the tabernacle

Naghatag sila anom ka karo kag dose ka baka nga gingamit sang Levita sa pagsaylo sang tolda

Then over 12 days (*one each day*) the 12 leaders each gave individual gifts...

Kag sa 12 ka adlaw (isa s kada adla) ang 12 ka kada lider naghatag sa ila mga regalo...

We get the idea that we are supposed to give to God - support the pastors / church...

Nakuha naton in inga ideya para maghatag sa Ginoo – suportahan ang pastors / simbahan...

The common view is the pastors are the 'end of the line' - they don't have to give...

But it is the pastors who are called to set the example for the people...

Pero ang mga pastor nga gintawag para magpakita sang ehemplo sa mga tawo...

If they are unwilling to give to the Lord - how can they ask others to sacrifice to God!

Kon indi nila kinabubut-on nga maghatag sa Ginoo – paano sila makahambal sa iban agod maghalad sa Ginoo!

God spoke to Moses...

Ang Ginoo nag-istorya kay Moises...

Whenever Moses went into the Tabernacle - God spoke to him from the Mercy Seat...

Maglakat si Moises Tolda – ang Ginoo nagapakig istorya sa iya...

Exodus 33:11 – “Kon magpakigsugilanon ang Ginoo kay Moises, daw a nagaatubangay gid sila, pareho sa mag-abyan nga nagaestoryahanay. Pagkatapos nagbalik si Moises sa kampo, pero ang bataon niya nga kabulig nga si Josue, nga anak ni Nun, nagapabilin sa Tolda.”

God did not talk to Moses in vague dreams - He spoke to him like you would a friend!
Wala nagaistorya ang Ginoo kay Moises paagi sa damgo – nagaistorya ang Ginoo sa iya nga daw iya abyan!

A leader should be someone who not only sets a good example for the people...

Ang lider wala lang nagapakita maayo nga ehemplo sa mga tawo...

He should be someone who take the time to hear from the Lord - directed by the Lord

Siya dapat nagahatag man sang tion sa pagpamati sa Ginoo – gina ubayan sang Ginoo

If the leader does not know where he is going - where is he leading the people...

Kon ang lider wala kabalo kon diin siya makadto – diin niya dal-on ang ang mga tawo...

NUMBERS 8... READ: **NUMBERS 8:14-18**

NUMERO 8... BASAHA: **NUMERO 8:14-18**

Dedicating the Levites... vs. 1-26

Pagdedikar sang mga kaliwat ni Levi... vs. 1-26

All of the Levites were to come to the Tabernacle with a Burnt & Sin offering...

Ang tanan nga mga kaliwat ni Levi makadto sa Tolda nga may dala nga halad nga ginasunog kag halad sa sala...

They were to shave their whole body - wash - and put on clean clothes...

Kiskisan nila ang ila bug-os nga lawas – labhan – kag magsuksok matinlo nga bayo...

Then Israel would come and lay their hands on them - giving them to the Lord...

Kag ang Israel magkadto kag tinluan sila – kag ihatag sila sa Ginoo...

They were to serve from 25 years old - until they were 50 years old

The laying on of hands...

Ang pagtungtong sang kamot...

According to **Hebrews 6:2** - this is an elementary principal of our Faith...

Suno sa **Hebreo 6:2** -

In the early church there was a need - someone to help the Apostles - **Acts 6:1-7...**

Sa

They chose 7 men full of the Holy Spirit - to minister practically to God's people...

Mapili sila 7 ka lalaki nga napun-an sang Balaan nga Espiritu – sa pag alagad sang katawhan sang Ginoo...

After the Apostles had prayed for them - they laid hands on them...

Pagkatapos nga napangamuyuan sila sang apostles – itungtong nila ang ila kamot sa ila...

The picture is of setting apart someone for the service of the Lord...

Ang picture amo ang pag separar sa isa ka tawo sa pagserbisyo sa Ginoo...

Lord willing - one day - we will have the privilege of 'laying hands' on someone here...

Kabubut-on sang Ginoo – isa ka adlaw – may ara kita sang katungdanan sa 'pagtungtong sang kamot' sa iban diri...

Recognizing God's work - a calling to love and minister to God's people!

Kilalahon ang hinimuan sang Ginoo – pagtawag sa paghigugma kag pag alagad sa katawhan sang Ginoo!

But never be in a rush - **I Timothy 5:22** – “Indi ka magdali-dali tungtong sang imo kamot sa bisan kay sin-o para maghatag sa iya sang awtoridad nga magdumala sa mga tumuluo, kundi mag-andam ka nga indi ka maumid sa mga sala sang iban. Dapat wala sing isaway sa imo sa sin inga mga butang.”

Pero indi magdali - I Timoteo 5:22 – “Indi ka magdali-dali tungtong sang imo kamot sa bisan kay sin-o para maghatag sa iya sang awtoridad nga magdumala sa mga tumuluo, kundi mag-andam ka nga indi ka maumid sa mga sala sang iban. Dapat wala sing isaway sa imo sa sin inga mga butang.”

It is not about appointing a leader - it is about recognizing God's anointing!

Indi lang parte sa pagpili sang lider – parte ini sa pagkilala sang ginpili sang Ginoo!

NUMBERS 9...

NUMERO 9...

Keeping the Passover... vs. 1-14 **READ: NUMBERS 9:1-3**

Pagsaulog sang Piesta sa Paglabay sang Anghel... vs. 1-14 **BASAHA: NUMERO 9:1-3**

It had been two years since God brought Israel out of Egypt...

Ikaduwa nga tuig halin sang gin pagguwa sang Ginoo ang Israelinhon sa Egipto...

It was time to hold the first Passover to remember the 10th and final plague...

Tion ini sa pagdumdom sang ikapulo nga kalalat-an sa Piesta sang Paglabay sang Anghel...

Everyone was required to attend - you were to be 'cut off' from Israel...

Ang kada isa kinahanglan nga magtambong – ikaw mapahalnon sa Israel...

But there were some who could not take part - unclean (*touched a dead body*)...

Pero may ara sang iban nga wala nakasaulog – mahigko (*nakatandog sang patay*)...

God allowed for a 2nd date - one month later - for those who were unclean/away...

Gintugutan sila sang Ginoo sa ikaduwa nga bulan – pagkaligad sang isa ka bulan – kon sin-o ang mahigko...

There is only one way to heaven - through Jesus - the Lamb of God...

May ara lang isa ka alagyan pakadto sa langit – paagi kay Jesus – ang Karnero sang Dios...

But if someone is far away (*has not heard about Jesus*) - or caught up in sin (*unclean*)...

Pero kon ang isa ka tawo layo (*wala nakabati parte kay Jesus*) – ukon nakasala (*mahigko*)...

God is VERY patient - He is the God of 2nd chances - desiring that all men be saved!

Ang Ginoo GRABE ka mapag pasensya – Siya ang Ginoo nga nagahatag ikaduwa nga chansa – nagahandom nga tanan nga tawo maluwas!

Following the Lord... vs. 15-23 **READ: NUMBERS 9:21-23**

Pagsunod sa Ginoo... vs. 15-23 **BASAHA: NUMBERS 9:21-23**

The Lord covered the Tabernacle with a cloud by day - pillar of fire by night...

Gintabunan sang Ginoo ang Tolda sang panganod kon adlaw – kag kalayo kon gab-i...

If the cloud/pillar moved so did Israel - if it stopped Israel made camp...

It did not matter if it was a day / a month / or a year...

Wala ini naga matter kon adla/ bulan / ukon tuig...

Israel did not move unless God went before them...

Ang Israel nagahulat lang sang mando sang Ginoo sa ila...

We have the tendency to want to rush out - then look back to see if God is following...

Kita may tendency kon kis a nga gusto magdali – kag magbalikid kon ang Ginoo nagasunod...

We make our plans - set out to get to work - then ask God to bless what we are doing...

Nagahimo kita sang plano – naga obra – kag maghambal sa Ginoo sa bugayan kita sa aton ginahimo...

Then we are shocked/surprised when God does not get on board with ‘our plan’!

Kag makibot lang kita kon ang Ginoo wala naga upod sa aton nga plano!

God is not bound to our plan - He does not promise to follow us...

Ang Ginoo wala nagaintra sa aton plano – wala siya nagpromisa nga magsunod s aton...

We are called to follow Him - we need to keep our eyes on the Lord...

Gintawag kita sa pagsunod sa Iya – magtulok lang kita sa Ginoo...

If God stays put - we wait / If He moves - that is when we step out in faith an follow!

Kon ang Ginoo magpundo – maghulat kita/ kon Siya magiho – amo ina nga magtuo kita kag mag sunod!

NUMBERS 10...

NUMERO 10...

The silver trumpets... vs. 1-10 **READ: NUMBERS 10:1-2**

Ang trumpeta nga pilak... vs. 1-10 **BASAHA: NUMBERS 10:1-2**

Israel was to have two trumpets - only to be blown by the priest - to call the people...

Ang Israel may ara ang duha ka trumpeta – nga patunugon lang sang mga pari – sa pagtawag sa mga tawo...

They were to have different calls for different purposes: move / war / celebration...

May ara sila lain lain nga pagtawag: paglakat / gyera / selebrasyon...

When I was in Israel in 2006 in Haifa - we were heard the air raid sirens...

Sang ako ara sa Israel sang 2006 sa Haifa – mabatian namon ang huni sang siren...

We are still waiting for God to blow the trumpets - to call us home!

Kita nagahulat sa Ginoo sa pagpatunog sang trumpeta – pagtawag sa aton sa pagpuli!

I Tesalonica 4:15 – “Ginasugid namon sa inyo ang suno sa gintudlo mismo sang Ginoo: nga kita nga mga buhi pa sa pagbalik sang Ginoo indi mag-una sa mga nagkalamatay.”

One day soon - no one knows exactly when - Jesus is going to come for His church...

Isa ka adlaw – wala sang may nakabalo kon san o – si Jesus mag abot sa Iya nga simbahan...

If Jesus came today - if those trumpets sounded - what would Jesus find us doing...

Kon si Jeus mag abot subong – kon ina nga mga trumpeta magtunog – ano ang aton ginahimo kon Makita kita ni Jesus...

Mateo 24:44 - “Gani magbantay gid kamo, kay sa oras nga ala ninyo ginapaabot, ako nga Anak sang Tawo magaabot.”

Setting out for the Promised Land... vs. 11-28 **READ: NUMBERS 10:11-13**

Paghalin sa Ginpromisa nga Duta... vs. 11-28 **BASAHA: NUMERO 10:11-13**

One day - during mid-spring - the cloud lifted from the Tabernacle...

Isa ka adlaw - during mid-spring – nagpaibabaw ang panganod halin sa Tolda...

They had been over a year sitting - listening to God's Word...

Tinuig na ang pagtinir nila didto – nagapamati sa Pulong sang Ginoo...

Not it was time to leave Mt. Sinai - it was time to head to the Promised Land...

Indi ini tion sa paghalin sa Bukid sang inai – tion nila ini sa pagkadto sa Ginpromisa nga Duta...

According to God's plan - each tribe broke down according to their order...

Suno sa plano sang Ginoo – ang kada tribu maguba suno sa ila order...

The Levites and the priests carried the Tabernacle!

Ang Levita kag mga pari nagadala sang Tolda!

It is a blessing to be able to sit and listen to God's Word - be prepared...

Bugay ina nga makapungko sila kag magpamati sa Pulong sang Ginoo – maghanda...

But the time comes when we are called to step out in faith - follow the Lord...

Pero kon mag abot ang tion nga tawgon kita nga magpanglakaton – magsunod sa Ginoo...

If we do not we will become stale in our walk - no longer challenged in our faith...

kon indi kita mangin stale kita sa aton paglakat -

What once took a great deal of faith (*praying in public*) is now comfortable...

God is always nudging us to step out further - into a place where we depend on Him!

Hobab... vs. 29-36... **READ: NUMBERS 10:29-32**

Hobab... vs. 29-36... **BASAHA: NUMERO 10:29-32**

Moses had a brother-in-law Hobab (*loved*)...

Si Moises may ara sang bayaw si Hobab (*loved*)...

Hobab wanted to go back home - but Moses pleaded with him to stay...

Gusto ni Hobab nga magpauli – pero nagpakighiugyon si Moises sa iya sa pagpabilin...

Moses argued - he knew the desert and could help guide the people...

Nagbais si Moises – kabalo siya sang desyerto kag magbulig sa pag ubay sa mga tawo...

Also God had given Israel amazing promises - Hobab could share in them...

Kag ginhatagan sang Ginoo ang Israel sang manami nga mga promisa – si Hobab maga ambit man sa ila...

The reality was God (*the Ark in front*) was leading Israel - they did not need Hobab...

Ang kamatuoran amo ang Ginoo naga giya sa Israel – indi nila kinahanglan si Hobab...

Apparently Moses was depending on his friend - and did not want him to leave...

Si Moises naga depende sa iya lang nga abyan – kag indi niya gusto maglakat ini...

God often moves people in / and out of our lives...

Kis a ang Ginoo may ginadugang nga mga tawo sa aton/ kag ginakuha sa aton kabuhi...

If God left the same people in our lives - we would begin to depend on them...

Kon ibilin sang Ginoo ang pareho nga tawo sa aton kabuhi – sa ila nalang kita maga depende...

So God moves people around - there only for a season - to keep us trusting in Him!

Gani ginakuha sang Ginoo ang tawo s aton - there only for a season – para magpadayon
kita salig sa Iya!